

”Va häftigt!”

Ulvö museum sommaren 2018

Rapport

Denna rapport koncentreras kring det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet av museisäsongen 2018. I en tidigare rapport har redogjorts för det under 2017 avslutade projektet "Ulvö kulturella näringar". Där beskrivs även pågående aktiviteter i vårt Leader-projekt, som avslutas med december 2018. Båda rapporterna finns publicerade på Ulvö museums hemsida.

Ulvö kulturella näringar 2015-2017:

Se <http://www.ulvomuseum.com/ulvo-kulturarv-hembygdsgarden-ulvo-kulturella-besoksnaring-2015-2017>

Leader-projektet 2017-2018:

och <http://www.ulvomuseum.com/ulvo-kulturarv-hembygdsgarden-leader-projekt-2017-2018>.

Innehåll

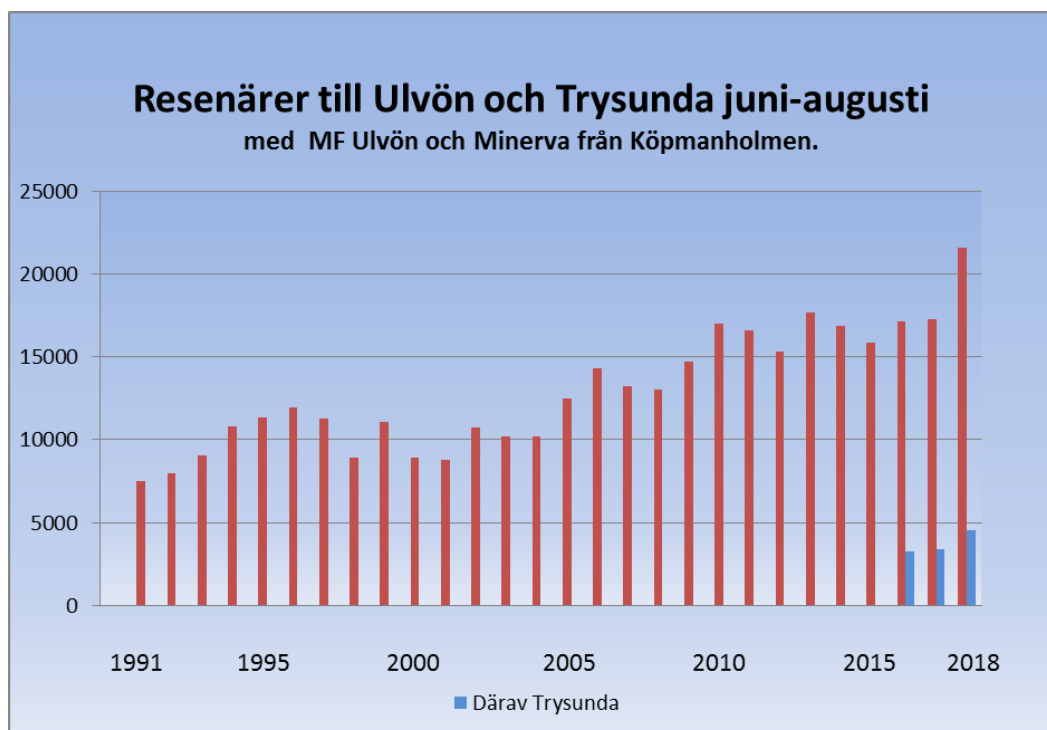
1. Världen och vi.....	3
2. Besökare i museum, kapell och lotsstuga	4
3. Museets butik	6
4. Kapellet och Lotsstugan.....	7
5. Personal.....	7
6. Budgetuppföljning, kalkylerat resultat.....	8
6. Organisering fr o m år 2019	10

1. Världen och vi

Sommaren 2018 kommer vi att minnas som en sommar där vi gladdes åt den höga och uthålliga värmen men på samma gång kände obehag inför dess eventuella osunda orsaker.

Oavsett om detta är början till en mörk tid i globalt hänseende eller ej så kan vi som arbetar med besöksnäring och kulturarv i Ulvöhamn konstatera att det blev en rekordsommar och att det – när det kommer till besökssiffror – är något som förhoppningsvis kommer att fortsätta.

Som framgår av tabellen har besöksantalet på Ulvön från år 2010 – här indikerad genom statistik från Örnsköldsviks Hamn och Logistik – lagt sig på en högre nivå. *Ökningen år 2018* är dock anmärkningsvärd – den har ingen motsvarighet i de mätningar som gjorts sedan 1991.

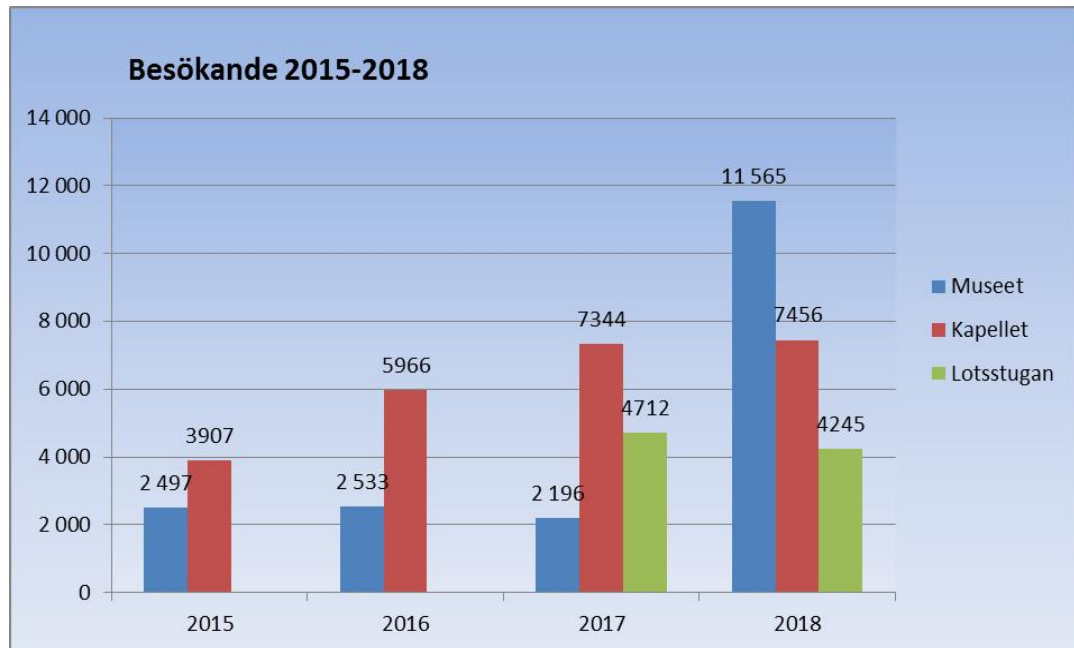
Tabell 1: Besökare på Ulvön som transporterats av Öviks hamn och logistik

Det bör noteras att en stor del av de som reser från Köpmanholmen har Ulvö-anknytning och därför inte kan räknas som "turister". Hur sådant fördelar sig kan inte utläsas av den statistik som förs av rederierna. Vi har heller ingen uppfattning om hur besökaren värderar sitt besök med avseende på resan, boendet, maten, logi och de olika upplevelser som erbjuds.

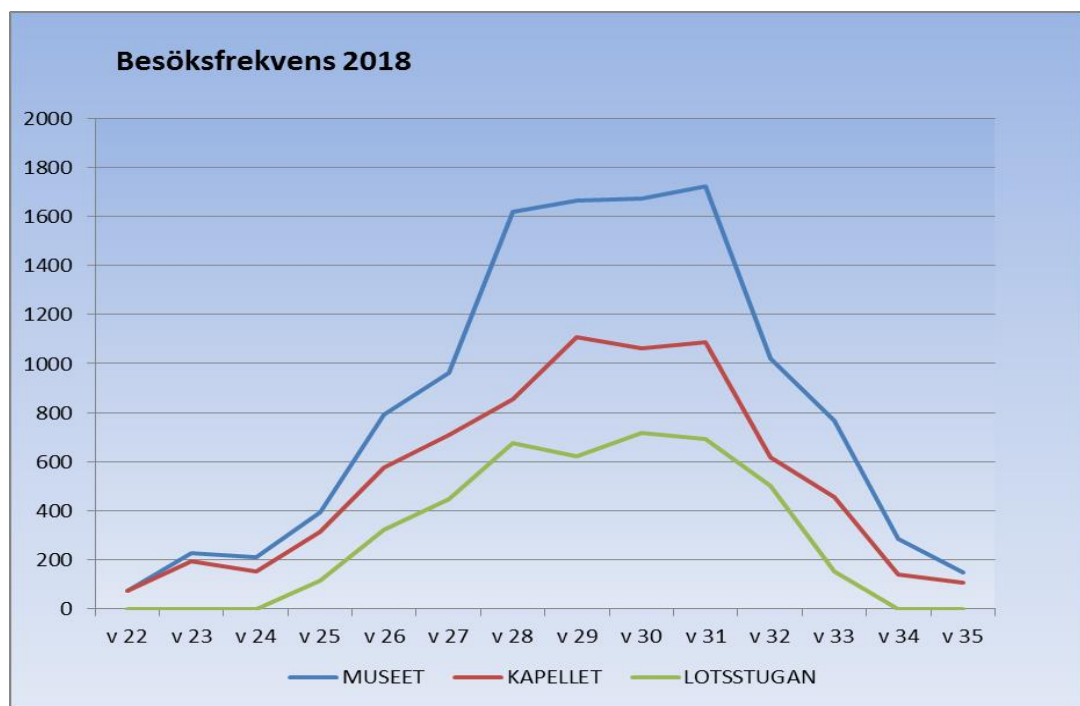
Näringsidkarna på ön borde ta initiativ för att åstadkomma kontinuerliga uppföljningar på detta område och Ulvö museum bör bidra till detta arbete.

2. Besökare i museum, kapell och lotsstuga

Mycket få av de som reser till Ulvöhamn gör detta för att besöka museet, kapellet eller lotsstugan. Veldig många av de som besöker Ulvöhamn har å andra sidan besökt någon av dessa anläggningar när de återvänder till fastlandet. Genom vår kontinuerliga närvaro blir kulturarvets besöksplatser på sikt något som identifieras med Ulvön på samma sätt som surströmming. En allt större grupp kommer då att välja Ulvön som besöksmål just därför att där finns ett uppskattat museum, ett unikt fiskarkapell och en lotsplats som i skönhet söker sin like.

Tabell 2. Besökande 2015-2018

Tabell 3. Besökande. Veckostatistik 2018.

”Ett enastående välskött och minimalistiskt museum. Hur mycket intressanta saker som helst kopplade till den tid då fisket blomstrade på Ulvön. Trevlig personal som hjälper till att svara på frågor. Intressanta böcker går att köpa för dig som vill fördjupa dig i ämnet.

Toaletten var fräsch.”

(Google, recension i Local Guide)

”

Som framgår av tabell 2 hade museets 2100-2500 (betalande) besökare under de tre första åren. Under dessa år ökade antalet besökare i kapellet från ca 4000 till drygt 7000; säkra siffror från lotsberget saknas före 2017.

Det riktigt anmärkningsvärda är dock att museet i år ökade sitt besökarantal från drygt 2000 till 11500 – samtidigt som kapellet och lotsstugan behöll sina höga besökarantal.

I tabell 3 kan man se relationen mellan låg- och högsäsong; den senare inleds med midsommarveckan (v 25) och avslutas med skolstarten v 34.

Entréavgifter och kulturpolitik

Huvudanledningen till den anmärkningsvärda ökningen av besökare i museet är inte det goda vädret, ej heller årets O-ringen i Örnsköldsvik, utan det faktum att vi i år haft fri entré. Den åtgärden möjliggjordes tack vare det engångsbidrag på 90 000 som beslutades av Örnsköldsviks kommun i maj.

Det finns skäl att dröja vid detta. I vår framställning till kommunen skrev vi:

”Ulvö museum behöver inte anstränga sig för att locka vana museibesökare. För dessa innebär entréavgiften inget problem och om de uppträdde i ett större antal skulle museets finansieringsfråga vara enklare. Våra besökare är dock normalt människor som valt att åka till Ulvön av andra skäl och det är inte tillfredsställande att en stor del av dessa väljer att inte besöka museet p g a entréavgiften. *Museet behövs inte minst för de ovan besökarna.* Vi vill därför pröva att övergå till nolltaxa i kombination med frivilliga bidrag. Vi betraktar detta som en kulturpolitisk insats... ”

Många av våra nya besökare är förstagångsbesökare på ett museum; de besöker Ulvö museum därför att de under vistelsen på ön är angelägna om att ta del av hela utbudet. För oss som arbetat i museet har nyordningen skapat ett nytt arbetsklimat - stressigare, ja, men även mer avspänt eftersom vi möter ett större tvärsnitt av människor och ibland har förmånen att få guida besökaren in i en ny värld. Den vane museibesökarens kommentar ("det här har ni gjort bra") har i år blandats med den ovanes ("va häftigt!"). Vi välkomnar båda!

Kaggverkstaden har varit flitigt besökt, i synnerhet när vi haft möjlighet att befinna oss där och haft viss pågående produktion. Fler museer än vårt har erfarit att många besökare lockas av kopplingen till ett ”skarpt” utövad hantverk där man får se hur föremålen tillverkas.

3. Museets butik

Diagrammet över våra försäljningar avser museibutiken och lotsstugan.

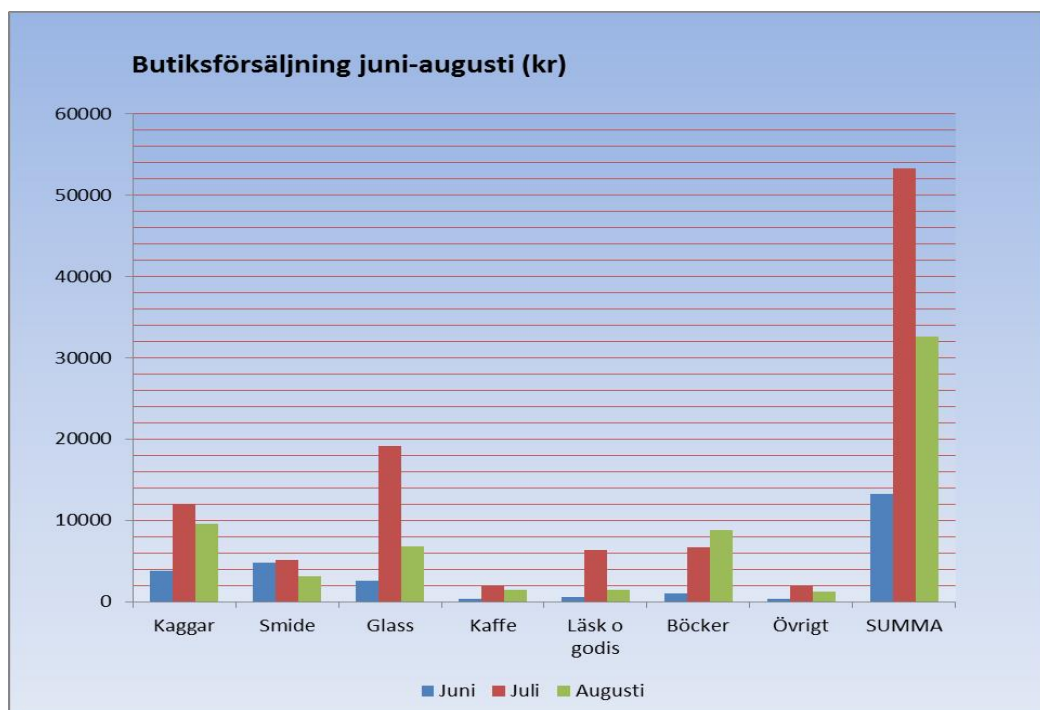
Av Ulvökaggen har vi sålt 87 ex, betydligt fler än förra året. Denna produkt omsätter nu mer än kaffet, läsken och litteraturen och konkurrerar snart med glassen. Marginalen på kaggar och smide är dock något lägre än på lotsstugans kioskprodukter. Vi hoppas detta kan förändras i framtiden när vi får möjlighet att köpa in i större volymer till lägre styckekostnader.

Tyvärr kunde vår webbshop inte färdigställas i tid till årets säsong. När den föreligger räknar vi med att sälja kaggar och andra produkter över hela landet, bl a till hemslöjdsbutiker och andra museer. Till kommande säsong planerar vi även en ”specialedition” av Ulvökaggen med stativ och tappkran.

Samarbetet med smederna Bert Hagström och Tove Samuelsson har fördjupats under denna säsong. I marknadsföringssammanhang lanseras både smidet och kaggarna som attiraljer för den goda surströmmingsmiddagen.

Fr o m i år säljer vi samtliga böcker om kustfisket i Västernorrland som utgivits av Birgitta Wedin, inkl de senast utgivna om Grunna, Ulvöhamn och Trysunda.

Museets butiksdel behöver utvidgas och ändras så att varorna kan exponeras bättre och så att åtkomligheten för besökare förbättras.

Tabell 3. Butiksförsäljning (kr)

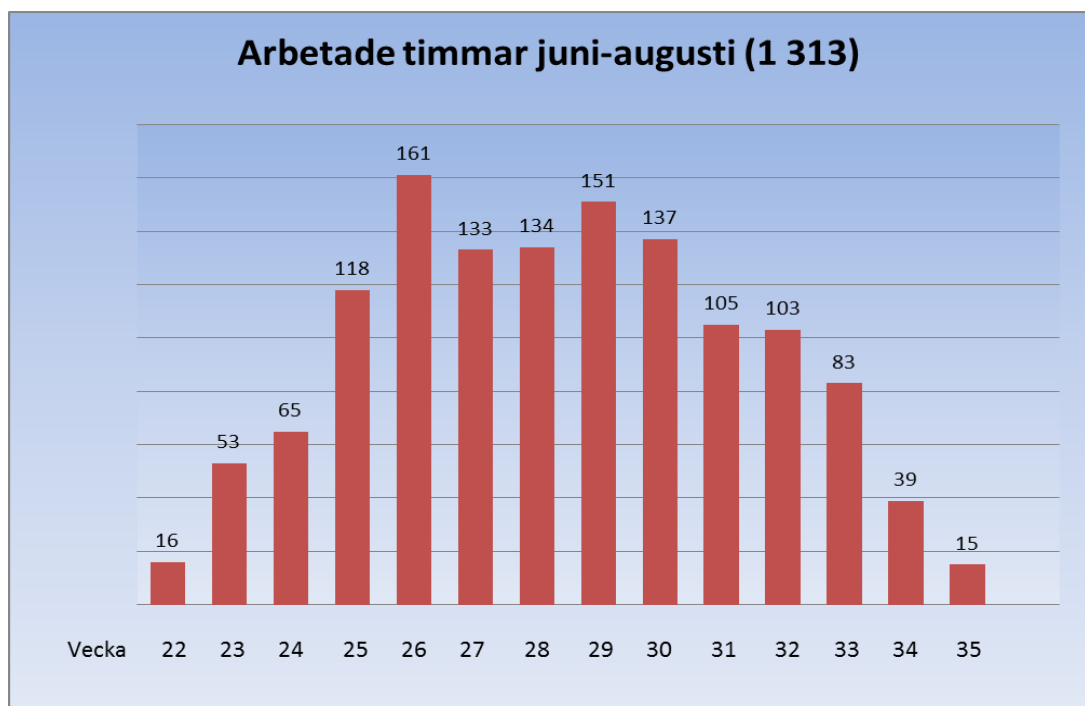
4. Kapellet och Lotsstugan

Samordningen av museet, kapellet och lotsstugan skapar tydliga arbetsvinster när det gäller personalrekrytering och arbetsplanering och medger även större variation för de anställda. Vi driver Ulvö kapell för Läns museets räkning, ett arrangemang som uppskattas av Läns museet, inte minst därför att vi genom vår närvaro kan identifiera behov vad gäller byggnadens vård m m. Vi har fr o m denna säsong kunnat utveckla och fördjupa den berättelse som levereras till kapellets besökare.

Verksamheten på Lotsberget har i stora drag löpt som tidigare men informationsmaterialet har förbättrats och vi har även förbättrat ordningen för köp av namnskylltar.

Behovet av toalett vid Lotsstugan aktualiseras ständigt. Det efterfrågas även en väg med avslutande ramp som gör det möjligt för en funktionshindrad att ta sig fram till stugan och utsiktsplatsen. För sådana anordningar utgår särskilda bidrag.

5. Personal

Tabell 4: Personalinsatser juni-augusti

Museet och kapellet var i år bemannade från 1 juni till 31 augusti, lotsstugan från 22 juni till 19 augusti. Av tabell 4 framgår att bemanningen var tätast under v 25 t o m v 33. Vi har i år sysselsatt 11 schemalagda personer och ytterligare 8 personer utom schema inkl ideellt arbetande. Flera av dessa är intresserade av att få återkomma, något som kommer att underlätta det framtida rekryteringsarbetet.

Guider

Även år har vi bedrivit guideutbildning med ett antal personer som förklarat sig villiga att guida, men ingen av de som genomgått utbildningen har velat åta sig guidningar. Det får anses som ett misslyckande. De som guidat i år är – förutom Sven Bodin – Helen Persson, Patrik Näslund och Tom Sahlén; ingen av dessa har genomgått vår guideutbildning.

6. Budgetuppföljning, kalkylerat resultat

Redovisning okt 2018 <i>Exkl Leader</i>	Budget 2018	Resultat 2018
Driftsintäkter		
<i>Museet entréavgifter</i>	-	-
<i>Museets butik</i>	30 000	-
<i>Kaggförsäljning</i>	-	25 230
<i>Försäljning av smide</i>	-	13 120
<i>Försäljning av böcker och vykort</i>	-	16 440
<i>Lotsstugans intäkter</i>	30 000	43 922
<i>Kapellets intäkter</i>	15 000	-
<i>Guideintäkter</i>	45 000	25 000
<i>Gåvor</i>	-	16 387
<i>Övr intäkter</i>	-	170
<i>S:a driftsintäkter</i>	120 000	140 269
<i>Föreningsbidrag Öviks kommun</i>	22 700	20 786
<i>Ansökt stöd Öviks kn</i>	90 000	90 000
<i>Avtal med Länsmuseum</i>	90 000	90 000
<i>Sysselsättningsbidrag ungdom</i>		46 730
Summa Intäkter	322 700	387 785
Driftkostnader		
<i>Inköp till kaggverkstad</i>	17 500	17 500
<i>Inköp till butik</i>	10 000	-
<i>Inköp av smide</i>		7 215
<i>Inköp av böcker och vykort</i>		9 775
<i>Inköp till Lotsstugan</i>	17 500	19 713
<i>Marknadsföring och info</i>	15 000	15 015
<i>Ekonomiadministration</i>	20 000	18 400
<i>Övriga driftsutgifter</i>	25 000	46 162
Summa driftkostnader	105 000	133 780
Personalkostnader	180 000	226 860
<i>Guideutgifter m</i>		17 000
Summa personalkostnader	180 000	243 860
Investeringar	20 000	5 287
Summa utgifter	305 000	382 927
Resultat	17 700	4 858

Tabell 5: Budget och resultat

Årets intäkter och utgifter sammanfattas i tabell 5. Trots engångsbidraget från Öviks kommun på 90 000 gör vi ett nollresultat. Utfallet föranleder följande kommentarer:

- Försäljningen av kaggar, smide och böcker lämnar ett överskott på ca 15 000, men om lagervärdet räknas in ökar överskottet till drygt 40 000.
- Värdet av gåvorna uppgår till drygt 16 000 vilket motsvarar en dryg tredjedel av de förlorade entréintäkterna. Vi hoppas på mer nästa år.
- Nettoinkomsten på guidningarna bör ligga 10 000 högre än i år. Antalet beställda guidningar i år varit betydligt lägre än tidigare – 25 mot 45 år 2017. Från HK Ship framhålls att variationer av detta slag har förekommit även tidigare, dock att chartrade bussresor till besöksmål i området sannolikt blivit färre. Vad dessa saker handlar om är inte ett minskat intresse för våra guidningar, snarare att vi fr o m 2019 bör sälja våra guidningar genom fler kanaler.
- Personalkostnaderna bör kunna pressas uppemot 20 000 – se nedan.

Om personalkostnader

Tabell 5 visar att personalkostnaden överskridit budgetkalkylen med ca 45 tkr. Vi tror att detta beror på flera saker:

- En viktig omständighet är att vi haft samma öppethållande med bemanning i museet och kapellet. Under v 22-24 och v 34-35 får detta anses överdrivet med hänsyn till att besökarna då är betydligt färre och att den person som arbetar i museet bör kunna stå till tjänst om någon vill se kapellet under dessa perioder.
- Instruktionen av sommarpersonalen gjordes med betydligt större ambitioner än tidigare år, men erfarenheterna från sommaren 2018 talar för att vi bör anstränga oss ännu mer för att sätta in personalen i arbete. Det är inte lätt för feriearbetande skolungdom att gå in i rollen som goda värdar med förmåga att arbeta självständigt. Museet representerar ett stort kunskapsinnehåll och det är självklart inte bekvämt att ständigt få frågor som man inte kan besvara. Dessa saker måste hanteras till kommande säsong, självklart med stöd av de guidetexter som nu föreligger. De omständigheter som nu antytts har gjort att personalsamordaren fått avsätta betydligt fler arbetstimmar än som planerats för att få verksamheten att fungera.
- Trots upprop i vår välbesökta facebook-tråd har vi inte lyckats rekrytera några ideellt arbetande utanför den krets som består av museigrupp och närstående. Sådan arbetskraft skulle vara särskilt värdefull under för- och eftersäsong, när våra yngre anställda befinner sig i skolan.

Den avgörande fråga som bör ställas i anslutning till den ekonomiska redovisningen är om vi är på väg mot en verksamhet som går runt utan andra bidrag än de generella som avser kulturarvsbyggnad och ersättning för anställd skolungdom. Det utökade publikunderlaget och den successiva utbyggnaden av marknaden för våra produkter ger tillförsikt på den punkten. Museigruppen anser dock att vi bör söka kommunalt stöd även för år 2019.

6. Organisering fr o m år 2019

Museigruppen

Museigruppen har inte haft mer än ett par fysiska sammanträden denna säsong men vi arbetar på korta avstånd och har en bra sammanhållning.

Kostnader för verksamhetsledning

För administrativ verksamhetsledning och mer praktisk arbetsledning finns inga särskilda medel budgeterade, men arbetsledningen har i år liksom 2017 ändå kunnat finansieras. Det kan dock hävdas att även de insatser som görs för övergripande verksamhetsledning, planering och uppföljning borde arvoderas. Idag sker allt sådant arbete på ideell basis, trots att det handlar om många arbetstimmar från januari till oktober. I längden är detta inte hållbart.

För museigruppen

Tom Sahlén
Verksamhetsansvarig